

Växjö tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
Box 81
351 03 Växjö

Datum: 2025-11-10
SMHI Dnr: 2023/2567/10.1
Er referens: M 4403-23

mmd.vaxjo@dom.se

Yttrande över Kungörelse - ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kap. miljöbalken att inom fastigheterna Kristianstad 3:32, 3:36, 4:19, 3:37 och 4:37 utföra och bibehålla en cirka 1 400 meter lång invallningsdamm, nya Hammarslunds-vallen, samt inom samma fastigheter lagra avfall i väntan på återvinning alternativt borttransport till behörig mottagare, sortering av avfall samt användning av avfall för anläggningsändamål

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs kompetensområde hydrologi (enbart ytvatten), meteorologi, oceanografi och klimatanpassning. För frågor relaterade till grundvatten hänvisas till Sveriges geologiska undersökning (SGU) som är expertmyndighet för grundvatten.

Hydrologi

De hydrologiska förhållandena i Kristianstad är erkänt komplexa, bland annat beroende på de samvariationer som finns mellan olika hydrologiska processer. Föreslagen åtgärd avser att begränsa översvämningsrisken från syd. Föreliggande underlag förefaller gediget genomarbetade, men liksom i många andra stora projekt är det stundtals svårt att härleda de uppgifter som presenteras. Ur hydrologiskt perspektiv vill SMHI belysa några aspekter:

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Översvämningssrisk från Helge å

Översvämningssnivåer har tagits fram genom hydraulisk modellering av Helge å. De resulterande nivåerna beror på ett komplext samspel mellan flöden i ån och nedströmsnivå i Hammarsjön. Sambandet mellan flöden och nivåer redovisas tydligt i figur 5 i den tekniska beskrivningen. Det saknas dock tydliga uppgifter om hur flödena och nivåerna bestämts, vilka som är dess källor, samt vilka återkomsttider (eller annan förtydligande epitet) som de hör samman med. Det är heller inte klart om de använda dimensioneringsförutsättningarna representerar dagens eller ett framtida klimat.

En fullständig beskrivning av de hydrauliska modeller som använts, samt övrig relaterad metodik kopplat till modellerna och dess indata tycks saknas i presenterade underlag. Säkerligen finns detta beskrivet i tidigare utredningar i någon av de omfattande referenslistorna.

Tillvägagångssättet att demonstrera flera kombinationer av dimensionerande förutsättningar är i sig rimligt, men SMHI har svårt att kunna ha någon synpunkt på de faktiska beräkningarnas korrekthet.

Översvämningssrisk vid skyfall (och andra regn)

Naturlig avrinningsriktning från områden norr om planerad vall bör generellt sett vara från norr mot söder, men ytavrinningen hindras av den planerade invallningen. Ur föreliggande utredningar framgår att avvattningen från området norr om vällen är beroende av pumpning via Pyntens pumpstation. I det fall att pumpningen här skulle fallera så riskerar vatten att ansamlas på ”fel” sida vällen.

Klimatförändringen

Stycke 9.4 i miljökonsekvensbeskrivningens nionde kapitel ägnas åt klimatförändringen. Genomgående hänvisas till källor från SMHI, främst från 2012. Klimatforskningen går i nuläget fort framåt och mer uppdaterade uppgifter rekommenderas. Se exempelvis SMHIs klimatscenariotjänst (<https://www.smhi.se/klimat/framtidens-klimat/klimatscenariotjansten>). Det finns små kvantitativa skillnader mellan värdena i den äldre länsanalyserna och den nyare klimatscenariotjänsten. Kvalitativt är dock slutsatserna desamma.

Klimatpåverkan

För att minska åtgärdens klimatpåverkan skulle det kunna undersökas huruvida arbetsmaskiner och transportfordon kan drivas med förnybara drivmedel eller via elektrifiering.

Klimatanpassning

Kristianstad har ett utsatt läge och är redan idag påverkat av ett förändrat klimat. Klimatförändringen kommer att medföra en ökad risk för bland annat översvämningar, vilket en vall delvis kan skydda mot. SMHI vill understryka att fysiska skydd inte är riskfria då de kan skapa nya sårbarheter, innebära höga kostnader och leda till stora miljökonsekvenser. Vid planering av ny bebyggelse och i kommande samhällsplaneringsprojekt bör även planerad reträtt övervägas.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Anna Åkesson, Magnus Joelsson, AnnaKarin Unger och Jörgen Öberg.

För SMHI

Magnus Rödin
Chef Avdelning Samhällsplanering

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda